

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/132/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1215208073
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1215208073.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v právnej veci žalobcu: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom: Primaciálne námestie č. 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, proti žalovanému: Z - Finance, s.r.o., so sídlom Súmravná č. 27, Bratislava, IČO: 35 870 559, zastúpený JUDr. Líviou Krnčokovou, advokátkou, so sídlom: 29. augusta č. 5, Bratislava, o zaplatenie 110.220,79 eur, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č. k. 58C/181/2015-218 zo dňa 2.11.2016, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č. k. 58C/181/2015-218 zo dňa 2.11.2016 v časti výroku, ktorým priznal istinu 17.316,15 eur a vo výroku, ktorým vo zvyšku uplatnenej istiny žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e .**
- II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č. k. 58C/181/2015-218 zo dňa 2.11.2016, v časti výroku, ktorým rozhodol o príslušenstve uplatnenej istiny **m e n í t a k**, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z istiny 17.316,15 eur úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne od 6.5.2015 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu v časti príslušenstva **z a m i e t a**
- III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 68,58%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava II, rozsudkom č. k. 58C/181/2015-218 zo dňa 2.11.2016 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 17.316,15 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 17.316,15 eur od 4.5.2016 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol a rozhodol, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68,58%.
2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 451 ods. 1, 2, § 456, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ) a dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Vychádzal zo zistenia, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parc. č. XXXX/X C. P. XXX T., J. L. - Z.É. L. H. B., G. S., Q. na I. Č.. X, W.. Ú.. G.. Žalobca sa stal vlastníkom predmetného pozemku v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Žalovaný je vlastníkom stavby so súpisným číslom XXXX Q. H. H. X. na I. Č.. XXXX, W.. Ú.. G.. Ž., na L. Č.. XXXX/ X. Túto stavbu nadobudol dňa 7.11.2005 na základe kúpnej zmluvy evidovanej pod číslom vkladového konania P.-XXXX/XX. Medzi stranami sporu, vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby absentovala zmluvná úprava, preto tento právny pomer kvalifikoval ako bezdôvodného obohatenie v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Stotožnil s argumentáciou žalobcu, ktorý uvádzal, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť vlastníka pozemku strpieť jeho užívanie bezplatne. Preto, ak nie je na bezplatné užívanie pozemku iný právny dôvod (napr. zmluva) platí, že povinnosti vlastníka pozemku strpieť

jeho užívanie zodpovedá povinnosť vlastníka stavby poskytnúť mu za to náhradu. V konaní nebolo sporným, že pôvodným vlastníkom pozemku bol štát a zmenou spoločensko-ekonomických pomerov došlo k prechodu vlastníckeho práva na žalobcu. Otázkou predchádzajúcich prevodov vlastníckeho práva k pozemku a stavbe považoval súd prvej inštancie za irelevantnú, keď žalovaný sám uvádzal, že vlastníkom pozemku a vlastníkom na tomto pozemku postavenej stavby bol totožný subjekt, pričom k výstavbe budovy došlo v období pred rokom 1989. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nevykonal na návrh žalovaného dôkaz ohľadom prevodov vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Podľa názoru súdu, námietka žalovaného, v zmysle ktorej sa oprávnený, ktorý nevyvíja plnenie automaticky dobrovoľne vzdáva svojho nároku, neobstojí. Právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v subjektívnej dvojročnej, ako aj objektívnej lehote (§ 107 ods. 1,2 OZ). Žalovaný kvalifikovane uplatnil vo veci námietku premlčania, pretože žalobca si bol dlhodobo vedomý skutočnosti (od roku 2005), že vlastníkom dotknutej stavby užíva nehnuteľnosti v jeho vlastníctve, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia len za obdobie dvoch rokov pred podaním žaloby t.j. od 27.3.2013 do 31.12.2014. Súd prvej inštancie neakceptoval tvrdenie žalobcu o úmyselnom bezdôvodnom obohatení, kedy sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí v desaťročnej premlčacej dobe. Súd prvej inštancie uviedol, že úmysel musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Úmysel žalovaného (priamy, nepriamy) obohatiť sa na úkor žalobcu v konaní nebol preukázaný. Iná by mohla byť situácia, ak by napríklad žalobca preukázal, že právny predchodca žalovaného riadne plnil za užívanie nehnuteľnosti a s touto skutočnosťou bol žalovaný aj nejakým spôsobom oboznámený (eventuálne by aj túto vedomosť žalovaný nemusel mať), a teda vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, že sa bezdôvodne obohacuje. Z vykonaného dokazovania vôbec nevyplývalo, že by predchádzajúci vlastníkom budovy platil žalobcovi za užívanie pozemku, a že by žalobca akúkoľvek platbu vyžadoval. Žalovaný tak mohol legitímne usudzovať, že žalobca si platby za užívanie pozemku z dlhodobého hľadiska vôbec nenárokuje, čo aj opakovane tvrdil. Uvedené však nevyklučuje skutočnosť, že by si žalobca kedykoľvek tieto nároky mohol voči žalovanému uplatniť aj spätne, ale s výnimkou argumentácie o úmyselnom obohatení. Námietku žalovaného o porušovaní dobrých mravov súd prvej inštancie neakceptoval, pretože výkon práva žalobcu vyplýval priamo z § 7 zákona č. 138/1991 Zb., kedy žalobca má zákonnú povinnosť hospodára a svoj majetok musí chrániť a zhodnocovať, pritom je povinný používať všetky právne prostriedky, vrátane uplatňovania práv pred príslušnými orgánmi. Súdom ustanovený znalec N. T. X. stanovila všeobecnú hodnotu nájmu za pozemok za jednotlivé mesiace obdobia od 7.3.2013 do 31.12.2014, v celkovej výške 17.316,15 eur, ktorú súd prvej inštancie ustálil ako bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré má vydať (zaplatiť) žalobcovi. Vo zvyšku žalobu žalobcu, pre uplatnenú námietku premlčania zamietol. Prvý deň omeškania žalovaného s plnením, súd prvej inštancie stanovil ako deň nasledujúci po dni, kedy sa žalovaný oboznámil s obsahom výšky plnenia v rámci súdneho dokazovania t. j. od 4.5.2016, keď poukázal na to, že žalobca súdu prvej inštancie nepreukázal relevantný dátum, od ktorého by bol žalovaný v omeškaní s plnením peňažného dlhu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP) a zohľadnil mieru úspech strán sporu.

3. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca aj žalovaný.

4. Žalobca v odvolaní súdu prvej inštancie vytýka

nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci. Argumentuje, že žalovaný mal vedomosť o skutočnosti, že je vlastníkom budovy, ktorá stojí na pozemku, ktorý nie je v jeho vlastníctve. Preto nemožno hovoriť o dobromyseľnom užívaní pozemku, ako tvrdí odporca, eventuálne by mohlo dôjsť v extrémnom prípade k vydržaniu pozemku, (alebo, ako tvrdí žalovaný k vydržaniu práva vecného bremena) s ohľadom na dobu užívania, čo by bolo v rozpore so základnými ústavnými právami žalobcu (ochrana vlastníctva). Podľa žalobcu je v tomto prípade zrejмый úmysel žalovaného sa na úkor žalobcu obohatiť a to úmysel nepriamy, pretože žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil, pričom vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí môže získať a s takýmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Je teda naplnený rozhodujúci znak úmyslu a to predchádzajúca vedomosť žalovaného. Je nepopierateľné, že žalovaný pri kúpe stavebného objektu - administratívnej budovy (dňa 7.11.2005) vedel, že kupuje výlučne stavbu a nie pozemok, a že vlastníkom pozemku je odlišný od vlastníka budovy. Odlišné subjekty vlastníctva pozemku a budovy sú vo vzájomnom vzťahu, z ktorého jeden ťaží na úkor druhého, v tomto prípade z tejto situácie jednoznačne ťaží vlastníkom budovy - t. j. žalovaný. Článok 20 ods. 1 Ústavy SR zabezpečuje každému rovnaké zákonné predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v ústave alebo v ďalších zákonoch. Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu

na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR nemožno odvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť majetok) bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi. Funkcia práva vlastniť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníčkovi poskytla a súčasne aj trvale garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v súlade s platnými zákonmi, nemožno obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu. Žalobca tvrdí, že aplikácia ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré rieši premlčaciu dobu pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení je tejto veci oprávnená, námietka premlčania je preto irelevantná a jej vyhodnotenie súdom prvej inštancie je nesprávne. Na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie dňom nadobudnutia jeho vlastníckeho práva k budove, t. j. od 7.11.2005 a je možné na tento prípad aplikovať ustanovenie § 107 ods. 2 OZ. Žalobca namieta aj rozhodnutie o príslušenstve žalovanej pohľadávky. Špecifikácia požadovaného príslušenstva vyplývala z navrhovaného znenia petitu, podľa ktorého žalobca žiadal úrok z omeškania vo výške o 5 % vyšší ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a to odo dňa nasledujúceho po podaní žalobného návrhu. Žalobný návrh bol pritom súdu doručený dňa 27.3.2015, t. j. príslušenstvo istiny malo byť priznané odo dňa 28.3.2015. Žalobca argumentuje, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejme okolnosť, prečo súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania práve odo dňa 4.5.2016 a tvrdí, že si žalobným návrhom uplatnil príslušenstvo dlhu správne a to ako v časti jeho výšky, druhu, tak aj časovo s tým, že výška takto požadovaného úroku z omeškania sa ustálila v priebehu konania a predstavuje 5,05% ročne, rovnako tak dátum, od ktorého má byť priznaný, t. j. od 28.3. 2015. Žalobca odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobnému návrhu žalobcu zo vyhovel.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že z jeho odvolania vyplýva, že sa odvoláva voči celému rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. aj voči tej časti, v ktorej bol žalobca úspešný. Žalobca nemá aktívnu procesnú legitímáciu na podanie odvolania voči tej časti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorou súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe a rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 17.316,15 eur. Žalovaný odmieta argumentáciu žalobcu k aplikácii ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka na podmienky danej veci. Žalobca nepreukázal, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k stavbe (administratívnej budove) s úmyslom bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu. Žalobca nepreukázal, že by si niekedy v minulosti (či už žalobca alebo predchádzajúci vlastník pozemku) uplatňoval voči vlastníčkovi stavby nejaké plnenie titulom toho, že na pozemku stojí stavba, ktorá je vo vlastníctve inej osoby ako vlastníka pozemku. Za takéhoto stavu je potom na mieste záver, že vlastník pozemku súhlasil s bezplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú. Žalovaný dobromyseľne nadobudol vlastnícke právo k stavbe v roku 2005 pri poznaní, že vlastník pozemku si žiadne plnenie voči vlastníčkovi stavby neuplatňuje. Žalovaný nepovažuje za spravodlivé, že predchádzajúci vlastník stavby mohol pozemok užívať bezodplatne a žalovaný by mal za jeho užívanie platiť nejakú odplatu (po vyše 39 rokoch odkedy stavba stojí). Takéto plnenie si predchádzajúci vlastník pozemku voči vlastníčkovi stavby nikdy neuplatňoval, a teda žalobca nemohol nadobudnúť viac práv, ako mal jeho právny predchodca. Za takejto situácie žalovaný nemohol mať úmysel (priamy ani nepriamy) obohatiť sa na úkor žalobcu. Rovnako žalobca nepreukázal vedomosť žalovaného o tom, že by v danom prípade malo dochádzať k bezdôvodnému obohateniu a už vôbec nepreukázal, že by žalovaný bol o takomto následku uzrozumený. Žalobca vôbec neuviedol, ako mal byť žalobca uzrozumený o tom, že by malo dochádzať k bezdôvodnému obohateniu. Konanie žalovaného nevykazuje znaky úmyselného konania. Občiansky zákonník, ani iný občianskoprávny predpis, pojem a podstatu úmyselného konania nevymedzuje, vychádza sa preto z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v Trestnom zákone. V prípade bezdôvodného obohatenia o priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu neprináleží, môže získať, a s týmto následkom bol uzrozumený pre prípad, že nastane. V oboch prípadoch je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnené obohatil, o tom, že svojím konaním získava (priamy úmysel) alebo získať môže (nepriamy úmysel) hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu neprináležia (rozsudok NS ČR zo dňa 20.2.2003, sp. zn. 33Cdo/938/2002). Lahostajný vzťah k vzniku bezdôvodného obohatenia sa pod kategóriu nepriameho úmyslu nezaraďuje, pretože skutočný vzťah lahostajnosti k následku nestačí na naplnenie vôľovej zložky nepriameho úmyslu. Žalovaný dobromyseľne nadobudol vlastnícke právo k stavbe v roku 2005 pri poznaní, že vlastník pozemku si žiadne plnenie voči vlastníčkovi stavby neuplatňuje. Čas plnenia nebol medzi stranami dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom, pričom nemožno preukázať to, že by žalobca žalovaného vyzval relevantne a požiadal na plnenie konkrétnej a opodstatnenej sumy pred podaním žaloby alebo samotnou žalobou a výška bezdôvodného obohatenia bola ustálená až v rozsudku. V danom prípade je vylúčené omeškание žalovaného po doručení žaloby z dôvodu, že výška

bezdôvodného obohatenia bola ustálená až znaleckým posudkom vypracovaným v konaní pred súdom prvej inštancie a žaloba vychádzala z nesprávneho vyčíslenia výšky bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, táto bola ustálená až v súdnom konaní, a preto by sa žalovaný mohol dostať do omeškania až po uplynutí doby, v ktorej mu bolo uložené plniť podľa rozsudku. Na základe uvedeného sa žalovaný nestotožňuje s odvolacími dôvodmi uvádzanými žalobcom v podanom odvolaní.

6. Žalovaný v odvolaní súdu prvej inštancie vytýka, že

súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na svoju argumentáciu z konania pred súdom prvej inštancie a namieta, že sa s ňou súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal. Žalovaný tvrdí, že na užívanie pozemku má právny dôvod spočívajúci v tom, že vlastníik pozemku súhlasil so zriadením stavby na pozemku (v čase zriadenia stavby vlastnil pozemok aj stavbu ten istý subjekt) a s jeho bezodplatným užívaním vlastníkom stavby. Poukazoval na vydržanie práva vecného bremena k bezodplatnému užívaniu pozemkov vlastními stavby, nakoľko predchádzajúci vlastníci pozemku (právní predchodcovia žalobcu) si nikdy neuplatňovali voči vlastníkovi stavby žiadne nároky z titulu užívania pozemku zastavaného stavbou. Ku dňu podania žaloby trvalo dobromyseľné užívanie pozemku vlastníkom stavby viac ako 39 rokov (stavba bola postavená pred rokom 1976). Tiež poukazoval na rozpor výkonu práva žalobcu s dobrými mravmi a aj na súdnu prax v obdobných veciach, od ktorej sa súd prvej inštancie bez náležitého odôvodnenia odchýlil. Žalovaný uviedol, že týmto postupom mu súd prvej inštancie znemožnil uskutočňovať procesné práva, a to právo uplatňovať prostriedky procesnej obrany a právne argumenty. Stavba bola na pozemku postavená v čase, kedy vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby bol totožný subjekt, t.j. stavba bola na pozemku postavená so súhlasom vlastníka pozemku. Právny vzťah medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby bol taký, že vlastníik pozemku súhlasil so zastavaním (svojho) pozemku stavbou a s užívaním pozemku na účely státia tejto stavby. Takýto právny stav bol nastolený od počiatku, t. j. odo dňa zriadenia stavby (pred 1976) až do času, kedy si žalobca, ako právny nástupca pôvodného vlastníka pozemku, prvý krát uplatnil nárok na náhradu za užívanie pozemku od žalovaného (2015), ako právneho nástupcu pôvodného vlastníka stavby. Žalovaný poukázal na judikatúru, z ktorej vyplýva, že právnym dôvodom oprávnenia stavebníka postaviť na cudzom pozemku stavbu vo vlastníctve stavebníka, môže byť aj súhlas vlastníka pozemku s takouto stavbou (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12.11.2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 05.2.2014). Pokiaľ ide o súhlas s takouto výstavbou na pozemku, tak takýto súhlas nie je možné oddeliť a považovať za samoučelný len pre účely stavebného konania, ale takýto súhlas musí nevyhnutne mať za následok aj úpravu ďalších vzťahov po začatí výstavby (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/71/2012 zo dňa 30.1.2013). V danom prípade je možné konštatovať, že vlastníik predmetnej stavby mal časovo neobmedzené právo mať na pozemku stavbu. Toto právo prechádza aj na právneho nástupcu vlastníka stavby (uznesenie NS ČR, sp. zn. 22Cdo 4681/2009 zo dňa 21.6.2013). Za predpokladu, že vlastníik pozemku bol v čase výstavby rovnaký ako vlastníik stavby, je potrebné konštatovať, že ani po oddelení vlastníctva k pozemku a k stavbe, si žiaden vlastníik pozemku neuplatňoval voči žiadnemu vlastníkovi stavby náhradu za užívanie pozemku. Prvý krát si náhradu za užívanie pozemku začal uplatňovať až žalobca od žalovaného v roku 2015. Za takéhoto stavu je potom na mieste záver, že pôvodný vlastníik pozemku súhlasil s bezplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 5.2.2014). Žalobca nemôže úspešne žiadať o vydanie plnenia, ktorého sa dobrovoľne vzdal jeho právny predchodca - pôvodný vlastníik pozemku - v čase zriadenia stavby. Práva žalobcu nie sú porovnateľné s právami iných vlastníkov pozemkov, ktoré boli zastavané bez vyžiadania súhlasu, či dokonca proti vôli vlastníkov pozemku. Takéto dobromyseľné užívanie pozemku po dobu viac ako 39 rokov malo za následok vydržanie práva vecného bremena k bezodplatnému užívaniu pozemkov vlastními stavby (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/78/2012 zo dňa 12.11.2013, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 5.2.2014). Žalobca nemohol nadobudnúť k pozemku viac práv, ako mal predchádzajúci vlastníik. Žalovaný tvrdí, že nedošlo k zriadeniu neoprávnenej stavby protiprávnym konaním stavebníka. Za tohto stavu predstavuje uplatnenie náhrady za užívanie takéhoto pozemku zneužitie výkonu práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho cieľom nie je dosiahnutie realizácie práv vlastníka pozemku v rozsahu, v akom toto právo prislúchalo jeho právnenmu predchodcovi, ale jeho účelom je využitie odlišného vlastníctva pozemku a vlastníctva stavby k vymáhaniu plnení označovaného za bezdôvodné obohatenie (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 120/2014 zo dňa 5.2.2014). Žalobcovi za

takýchto okolností nemohla vzniknúť žiadna majetková ujma. Žalobca ani jeho právny predchodca nikdy nemali úžitok z užívania pozemku vlastníkom stavby. Tento stav nevznikol protiprávne, ale na základe súhlasu vlastníka pozemku, ktorý takéto usporiadanie vzťahov nastolil a nikdy si voči vlastníkovi stavby neuplatňoval žiadne plnenie. Žalovaný nezískal bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nakoľko na jeho strane nedochádzalo k užívaniu pozemku bez právneho dôvodu. Právny dôvod bol daný súhlasom vlastníka pozemku - právneho predchodcu žalobcu. Žalovaný ani jeho právny predchodca nikdy za užívanie pozemku neplatili žiadnu odplatu, a teda žalovaný sa na úkor žalobcu nijako neobohatil, keď ako nový vlastník stavby v roku 2005 vstúpil do práv svojho právneho predchodcu (predchádzajúceho vlastníka stavby). Žalovaný uviedol, že v prípade, že vlastník pozemku uplatňuje len zodpovednostné (sekundárne) nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci (pozemku) bez toho, aby sa zároveň (primárne) domáhal odstránenia protiprávneho stavu, ide spravidla o výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný tiež poukázal na to, že nie je úlohou súdu vyvodzovať následky z porušenia práva bez toho, aby zároveň jeho rozhodnutím došlo k odstráneniu protiprávneho stavu a k nastoleniu právnej istoty, a tým napomáhať udržiavať protiprávny stav. Súd prvej inštancie sa odklonil od tejto ustálenej rozhodovacej praxe (rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 2C/53/2006-357 zo dňa 30.7.2009 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/45/2010 zo dňa 23.3.2010; uznesenie Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 99/2012-14 zo dňa 6.3.2012, rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 17C 156/2011-171 zo dňa 31.7.2014 potvrdený rozsudkom Krajského súdu Trnava sp.zn. 24Co/616/2014 zo dňa 9.9.2015) bez toho, aby v odôvodnení rozsudku dôkladne odôvodnil tento odklon, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 220 ods. 3 CSP. V odôvodnení rozsudku absentuje vysporiadanie sa s uvedenými (podstatnými) argumentami žalovaného. Žalovaný namieta, že prvoinštančný súd pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal len zo znaleckého posudku N.. T. X. Č.. X/XXXX, s ktorým nesúhlasil, pretože v danom prípade sa jedná o pozemok, ktorého využitie je dané existenciou oprávnenej stavby na pozemku. Vzhľadom na nemožnosť využitia pozemku na iný účel, jedná sa o pozemok fakticky neprenajateľný na trhu v podmienkach voľnej súťaže. Pozemok patriaci žalobcovi nie je schopný na trhu v podmienkach voľnej súťaže dosahovať výnos formou prenájmu. Z uvedeného dôvodu žalovaný namieta, že všeobecná hodnota nájmu pozemku určená znalkyňou nezodpovedá výške bezdôvodného obohatenia. Vlastník stavby stojacej na pozemku nikdy nevyňakladal žiadnu peňažnú čiastku za to, že na pozemku stojí stavba, nakoľko vlastník pozemku si nikdy žiadne finančné nároky neuplatňoval. Z uvedeného dôvodu ani na strane žalobcu, ako súčasného vlastníka pozemku, nedochádza k bezdôvodnému obohateniu. Na druhej strane vlastník pozemku nikdy nezískal žiadne plnenie z toho titulu, že na jeho pozemku stojí stavba. Žalobca nadobudol pozemok bezodplatne s tým, že stavba na pozemku už stála. Žalobca súdu nepreukázal, o akú finančnú čiastku je ukrátený tým, že na jeho pozemku stojí stavba patriaca žalovanému, nakoľko nikdy nemal z vlastníctva pozemku výnos z titulu prenájmu, alebo iného nakladania s pozemkom. Žalovaný namieta, že súd prvej inštancie sa s predmetnou argumentáciou žalovaného voči znaleckému posudku nezaoberal. Žalobca tvrdí, že súd prvej inštancie na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval ustanovenie § 451 a § 456 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Zo spisu nie je zistiteľné, že by si vlastník pozemku za užívanie pozemku uplatňoval voči vlastníkovi stavby nejaké náhrady spojené s užívaním pozemku. Za tohto stavu je potom na mieste záver, že vlastník pozemku súhlasil s bezplatným užívaním pozemku na dobu neurčitú (pričom takýto súhlas mohol byť daný aj konkludentne; prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím). Súhlas vlastníka pozemku s bezplatným užívaním pozemku predstavuje právny titul na užívanie pozemku, a teda nie je naplnená skutková podstata bezdôvodného obohatenia. V prípade, ak by napriek uvedenému právny titul na bezplatné užívanie pozemku absentoval, je potrebné na daný skutkový stav aplikovať ustanovenie § 134 Občianskeho zákonníka o vydržaní, nakoľko takéto dobromyseľné užívanie pozemku po dobu viac ako 10 rokov malo za následok vydržanie práva vecného bremena bezodplatne pozemok užívať zo strany vlastníka stavby, pričom do doby, počas ktorej žalovaný vykonával právo (bezodplatne užíval pozemok), je potrebné započítať aj výkon práva jeho právneho predchodcu. Žalovaný za nesprávne právne posúdenie považuje aj to, že súd prvej inštancie na danú vec neaplikoval ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný zdôraznil, že žalobca si prvýkrát uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku až po 14 rokoch, odkedy pozemok nadobudol do vlastníctva. Žalobca tak 14 rokov opomínal postupovať podľa ustanovenia § 7 zákona č. 138/1991 Zb. Žalovaný dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou

starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. Nečinnosť je prejavom vôle vtedy, ak je opomenutím aktívneho správania, na ktoré príslušný subjekt je povinný (§ 7 zákona č. 138/1991 Zb.) alebo ktoré možno od neho podľa okolností očakávať. Práve z toho dôvodu Občiansky zákonník v ust. § 35 ods. 1 za opak konania nepovažuje nečinnosť alebo mlčanie ale „opomenutie“. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že žalobca, resp. aj jeho právny predchodca, konkludentne súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku zastavaného stavbou vlastníkom stavby, a teda na bezodplatné užívanie pozemku existuje právny titul, čo vylučuje použitie ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Žalovaný dobromyseľne nadobudol vlastnícke právo k stavbe v roku 2005 pri poznaní, že vlastníkom pozemku si žiadne plnenie voči vlastníkovi stavby neuplatňuje. Žalovaný nepovažuje za spravodlivé, že predchádzajúci vlastník stavby mohol pozemok užívať bezodplatne a žalovaný by mal za jeho užívanie platiť nejakú odplatu (po vyše 39 rokoch odkedy stavba stojí). Takéto plnenie si predchádzajúci vlastník pozemku voči vlastníkovi stavby nikdy neuplatňoval, a teda žalobca nemohol nadobudnúť viac práv, ako mal jeho právny predchodca. Žalovaný mal snahu usporiadať právny vzťah so žalobcom takým spôsobom, že požiadal o odkúpenie pozemku, čo bolo preukázané listinným dôkazom - žiadosťou žalovaného zo dňa 1.4.2016 o odkúpenie pozemku nachádzajúceho sa pod stavbou adresovanou žalobcovi. Žalobca sa k predmetnej žiadosti o odkúpenie pozemku do dnešného dňa nijako nevyjadril. Žalobca má pritom možnosť odpredať predmetný pozemok žalovanému podľa § 9a ods. 8 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí. V prípade, ak vlastníkom pozemku uplatňuje len zodpovednostné (sekundárne) nároky voči osobám, ktoré mu bránia v užívaní veci (pozemku) bez toho, aby sa zároveň (primárne) domáhal odstránenia protiprávneho stavu, ide sa spravidla o výkon jeho práva v rozpore s dobrými mravmi. V danom prípade sa žalobca nielenže nedomáha odstránenia protiprávneho stavu ale dokonca ani nereaguje na snahu žalovaného o odkúpenie predmetného pozemku, ktorý žalobca nikdy nebude môcť naplno užívať, nakoľko je zastavaný stavbou. Takýto výkon práva zo strany žalobcu nemožno hodnotiť inak, ako že sa jedná o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Nemôže byť daná situácia riešená tak, že žalovaný bude povinný platiť žalobcovi odplatu za užívanie pozemku počas neobmedzenej doby. Takáto situácia by totiž mala za následok horšie postavenie žalovaného ako má vlastníkom neoprávnenej stavby (§ 135c Občianskeho zákonníka). V dôsledku toho, že prvostupňový súd svojím rozhodnutím neodstránil ním konštatovaný protiprávny stav a nenastolil právnu istotu, hrozí vyvolávanie ďalších sporov zo strany žalobcu. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov žalovaný tvrdí, že v danom prípade žiadne bezdôvodné obohatenie nevzniklo, a ak by aj vzniklo, jedná sa zo strany žalobcu o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Súdy by mali narovnať vzťahy medzi vlastníkom pozemku a stavebníkom aj pro futuro tak, aby nebolo už v čase vydania rozsudku zjavné, že tu bude potreba ďalších súdnych konaní. Vychádzajúc z uvedeného mal súd prvej inštancie považovať právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňované žalobcom za odporujúce dobrým mravom, a keďže výkon práva v rozpore s dobrými mravmi nemôže požívať súdnu ochranu a zároveň je súd v tomto prípade viazaný žalobným petitom (t.j. nemôže usporiadať vzťahy inak), mal potom žalobu zamietnuť. Zo základných zásad Civilného sporového poriadku vyplýva (čl. 2 CSP), že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že z právneho poriadku nevyplýva žiadna podmienka uplatnenia tohto nároku spočívajúca v dodržaní určitej lehoty a pod. Ak v danom prípade žalovaný nemá iný právny dôvod na užívanie pozemkov žalobcu, než zákonom danú všeobecnú povinnosť žalobcu toto užívanie strpieť, žalovaný je povinný za toto užívanie žalobcovi poskytnúť náhradu; ak žalovaný túto svoju povinnosť nesplní, obohacuje sa na úkor žalobcu, lebo sa nezmenšuje jeho majetok, hoci v prípade plnenia takejto povinnosti by to tak nepochybne bolo (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.10.2006, sp. zn. 33Obo 1405/2005). Pri aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 OZ treba brať do úvahy, či a ako žalovaný vyvinul dostatočnú mieru starostlivosti a predvídavosti pri uzavieraní konkrétneho právneho vzťahu (kúpnej zmluvy - kúpa budovy) a to najmä s prihliadnutím na dôsledky plynúce z ustanovení pozitívneho práva a z variantov, ktoré mu úprava (ku ktorej pristúpil uzavretím kúpnej zmluvy) môže v budúcnosti priniesť. Posúdenie súvisí so zásadou, podľa ktorej je každý zodpovedný za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti pri uzavieraní záväzku do ktorého vstupuje. Aplikácia ustanovenia § 3 ods. 1 OZ nesmie viesť k oslabeniu právnej istoty (na strane žalobcu) a treba prihliadať na to, ako sa správal účastník právneho vzťahu, ktorý sa dovoľáva svojho práva (v tomto prípade sa žalovaný dovoľáva svojho ničím nepreukázaného práva užívať bezodplatne pozemok vo vlastníctve žalobcu). Žalobca ako absurdné rozporuje tvrdenie žalovaného, že sa žalobca

nemôže domáhať vydania plnenia, ktorého sa jeho právny predchodca dobrovoľne vzdal. Keďže v predchádzajúcom spoločenskom usporiadaní bol subjekt vlastníka budovy a pozemku totožný, nebol dôvod riešiť plnenie za užívanie pozemku. Spoločenskú zmenu a s tým súvisiace zmeny majetkové nemožno pripísať na ľarchu žalobcu. Rovnako tak žalovaný nepreukázal, že existoval akýsi „súhlas s bezplatným užívaním pozemku.“ Pokiaľ ide o výšku požadovaného plnenia, s vypracovaným znaleckým posudkom sa žalobca stotožnil, nakoľko takto stanovená výška bezdôvodného obohatenia sa príliš nelíšila od ním požadovaného plnenia v žalobnom návrhu. Pokiaľ žalovaný argumentuje údajným vydržaním práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, toto tvrdenie nie je podložené žiadnymi dôkazmi a navyše, absentuje jedna zo základných podmienok vydržania a to dobromyseľnosť. Táto preukázaná v konaní nebola a ani byť nemohla, pretože žalovaný kúpil stavbu stojacu na cudzom pozemku a pri tom mal o tejto skutočnosti vedomosť. Žalovaný vykonáva svoje vlastnícke právo vo vzťahu k budove na pozemku (žalobcu) stojacej v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 OZ, pretože jeho vlastnícke právo zasahuje bez právneho dôvodu do vlastníckeho práva žalobcu, obmedzuje ho a navyše bez náhrady.

8. Žalovaný v replike k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu argumentuje, že opomína zohľadniť konkrétne špecifiká daného prípadu, a najmä skutočnosť, že právny predchodca žalobcu súhlasil so zastavaním pozemku stavbou, keďže pôvodným vlastníkom pozemku aj stavby bola tá istá osoba. Vlastník pozemku tak súhlasil so zastavaním svojho pozemku trvalou stavbou, čo nespochybňuje ani žalobca. Žalobca snažiac sa získať prospech, ktorý žiaden jeho právny predchodca nemal a ani si ho neuplatňoval, presadzuje príliš formalistický výklad práva a vôbec nezohľadňuje skutočnosť, že jeho právny predchodca so zastavaním pozemku súhlasil a nikdy si žiadnu odplatu od vlastníka stavby neuplatňoval, z čoho je zrejmé, že súhlasil s bezodplatným užívaním jeho pozemku na účely umiestnenia trvalej stavby, t.j. na dobu neurčitú. Žalobca tak nemohol spolu s pozemkom nadobudnúť viac práv, ako mal jeho právny predchodca. Žalovaný má za to, že právny dôvod na bezodplatné užívanie pozemku je daný súhlasom pôvodného vlastníka pozemku - právneho predchodcu žalobcu. Spoločenskú zmenu a s tým súvisiace zmeny majetkové nemožno pripísať ani na ľarchu žalovaného, a navyše za situácie, kedy žalovaný bol v užívaní pozemku dobromyseľný, keďže sa dôvodne domnieval, že mu ako vlastníkovi stavby patrí právo bezodplatného užívania pozemku, nakoľko vychádzal zo zaužívaného stavu, kedy si vlastník pozemku od vlastníka stavby nikdy žiadnu odplatu nenárokoval. Žalovaný bol tak v dobrej viere, že na bezodplatné užívanie pozemku má právny titul, a to súhlas vlastníka pozemku. Medzi stranami bolo nesporné, že vlastník pozemku si nikdy žiadnu náhradu od vlastníka stavby neuplatňoval. Z takto ustáleného (nesporného) skutkového stavu potom možno dospieť k záveru, z akého vychádza aj žalovaný, a teda, že pôvodný vlastník pozemku (právny predchodca žalobcu) súhlasil s bezodplatným užívaním pozemku na účely umiestnenia trvalej stavby na dobu neurčitú.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/>>) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné a odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

10. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistení súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parc. Č.. XXXX/X C. P. XXX T., J. L. - Z. L. H. B.J., G. S. Q. na I. Č.. X, W.. Ú.. G.(ďalej aj pozemok). Žalobca predmetné vlastníctvo nadobudol v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Žalovaný je vlastníkom stavby so súpisným číslom XXXX, Q. H. H. X. na I. Č.. XXXX, W.. Ú.. G., na L. Č.. XXXX/X (ďalej aj stavba). Žalovaný predmetné vlastníctvo nadobudol dňa 7.11.2005, na základe kúpnej zmluvy. Stavba je administratívnou budovou. Žalovaný je podnikateľským subjektom, obchodnou spoločnosťou s ručením obmedzeným. Z vykonaného dokazovania a nerozporovaných skutkových tvrdení strán sporu vyplynulo, že predmetný pozemok bol vo vlastníctve Československého štátu, ktorý svoje vlastníctvo vykonával prostredníctvom socialistickej organizácie. Predmetnú stavbu na predmetnom pozemku zriadil stavebník, ktorý mal časovo neobmedzené právo mať na tomto pozemku stavbu, spočívajúce v tom, že vykonával práva vlastníka pozemku v dobe výstavby. Ku dňu 30.1.1976 predmetnú stavbu vlastnila Mestská správa verejnej bezpečnosti Bratislava, ktorá svoje vlastníctvo previedla dňa 31.1.1976 hospodárskou zmluvou HFO-534/1976 na OSAN n. podnik Praha, oblasť predajný závod Bratislava (č. I. spisu - 75). Pozemok nebol predmetom prevodu vlastníctva, respektíve takýto skutkový stav z obsahu súdneho spisu nevyplýva a zostal v majetku Československého štátu, respektíve následne Slovenskej republiky, pretože na základe č. 138/1991 Zb. prešlo vlastníctvo pozemku na žalobcu.

11. Výkon práva disponovať zo štátnym vlastníctvom bol pred rokom 1989, kedy v Československej republike došlo k spoločenskej zmene, regulovaný právnymi predpismi, predovšetkým vtedy platným Hospodárskym zákonníkom (zákon č. 109/1964 Zb.). Predmet štátneho vlastníctva v tejto dobe štát nevykonával vo svojom mene, ale vykonávali ho štátne organizácie, ktoré vystupovali vo svojom mene, nadobúdali vlastníctvo pre štát a naopak prevádzali vlastnícke právo patriace štátu na iné subjekty.

12. Z označených výsledkov dokazovania a zhodných skutkových (nerozporovaných) skutkových tvrdení strán sporu vyplýva, že v súdnej veci ide o prípad, kedy stavbu na pozemku zriadil stavebník, ktorý mal časovo neobmedzené právo mať na tomto pozemku stavbu, spočívajúce v tom, že bol vlastníkom pozemku v čase výstavby, inak povedané stavebník bol vlastníkom pozemku, a preto bol oprávnený zriadiť stavbu s časovo neobmedzeným právom k pozemku. To znamená, že zásah do vlastníctva k pozemku nie je protiprávny (nedovolený), pretože právny predchodca žalovaného mal k vybudovaniu stavby právny dôvod a ide teda o oprávnenú stavbu. Toto právo (oprávnená stavba) je spojené so stavbou, a s prevodom stavby na základe zmluvy prechádza na každého nového nadobúdateľa stavby.

13. Podľa § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

14. Podľa § 451 odsek 2 Občianskeho zákonníka Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

16. Plnenie bez právneho dôvodu je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia založeného na tom, že medzi zúčastnenými stranami chýba od počiatku právny vzťah, ktorý by zakladal právny nárok na predmetné plnenie. Žalovaný prostredníctvom svojich právnych predchodcov disponuje právom umiestnenia stavby na predmetnom pozemku, a preto vlastníkom pozemku je povinný strpieť obmedzenie svojich vlastníckych oprávnení rovnakými oprávneniami vlastníka stavby, v dôsledku čoho je potom vlastníkom pozemku povinný strpieť, aby bol pozemok pod stavbou užívaný vlastníkom stavby. Zo žiadneho zákonného ustanovenia, ale nevyplýva jeho povinnosť strpieť užívanie pozemku bezplatne, a preto pokiaľ nie je pre bezplatné užívanie iný právny dôvod (zmluva), platí, že povinnosti vlastníka pozemku strpieť jeho užívanie zodpovedá povinnosť vlastníka stavby poskytnúť mu za užívanie náhradu. Ak túto povinnosť neplní, obohacuje sa tým na jeho úkor, pretože sa nezmenšuje jeho majetok, hoci by tak v prípade plnenia uvedenej povinnosti nepochybne došlo. K obohateniu vlastníka stavby na úkor vlastníka pozemku dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie stavbu na cudzom pozemku užívať.

17. Argumentácia žalovaného o vydržaní práva bezodplatného užívania pozemku právne neobstojí. Podľa pôvodného znenia Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. účinného od 1.4.1964 mohli vecné bremená vzniknúť len zo zákona (podľa § 396 Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb., dňom nadobudnutia majetku do socialistického vlastníctva zanikli aj existujúce vecné bremená na tomto majetku). Od novely Občianskeho zákonníka č. 131/1982 Zb. účinnej od 1.4.1983 bolo opäť umožnené nadobudnúť právo vecného bremena vydržaním, ale toto právo bolo obmedzené len občanov (právnické osoby aj štát boli z tohto práva vylúčené), pričom nebolo možné takto nadobudnúť právo k pozemkom, ktoré boli v socialistickom vlastníctve alebo v užívaní socialistickej organizácie (§ 135a OZ v znení od 1.4.1983). Držba práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nebola vo vzťahu medzi socialistickými organizáciami možná. Obmedzenia odstránila až novela Občianskeho zákonníka zákonom č. 509/1991 Zb., v zmysle ktorej už z vydržania práva vecného bremena nie je vylúčený žiaden subjekt. Pokiaľ sa žalovaný dovoľáva toho, že právo bezodplatného užívania pozemku bolo vykonávané cca 39 rokov, takýto stav (bezodplatnosť výkonu práva) nemohol založiť existenciu práva, ktoré by malo povahu vecného bremena. Podstatou vecného bremena je zaťaženie vlastníka nehnuteľnosti, jeho obmedzenie vo výkone jeho vlastníckeho práva. Vznik vecného bremena vydržaním predpokladá oprávnenú držbu, teda stav, kedy držiteľ vykonáva tvrdené právo pre seba a je zo zreteľom ku všetkým okolnostiam dobromyseľný, že má k veci právo. Vecným bremenom sa nazýva preto, že zaťažuje nehnuteľnosť. Vydržať možno iba samotné právo k nehnuteľnosti, ale nie odplatnosť alebo bezodplatnosť výkonu vecného práva. V súdnej veci má žalovaný právo na umiestnenie stavby na pozemku, právo na užívanie pozemku pod stavbou dané súhlasom právneho predchodcu žalobcu. Tento právny stav nevyučoval možnosť záväzku vlastníka pozemku voči niekomu sa niečoho zdržať a niekomu niečo strpieť (bezodplatnosť). Avšak z takéhoto záväzkového právneho vzťahu smerujú práva a povinnosti len voči konkrétnej osobe, nie všeobecne voči ostatným subjektom. Žalobca by nemal nárok na bezplatné užívanie pozemku len vtedy, pokiaľ by mal právnu povinnosť uzavrieť so

žalovanou zmluvu o bezodplatnom užívaní, takýto právny stav však v súdnej veci nie je daný. Žalovaný je podnikateľským subjektom a pri nadobudnutí vlastníctva k stavbe (administratívnej budove) si musel byť vedomý záväzkov, ktoré sú s týmto vlastníckym právom spojené, respektíve pri normálnej opatrnosti, ktorú je možné od neho požadovať si mal práva a povinnosti spojené s pozemkom pod stavbou, respektíve s právnym titulom na užívanie stavby overiť. Z listu vlastníctva k stavbe (č. I. spisu - 57) zrozumiteľne vyplýva, kto je vlastníkom pozemku (odkaz na príslušný list vlastníctva) a nemal sa potom uspokojiť so sprostredkovanou informáciou (vedomosťou), že vlastníkom pozemku si dlhodobo za užívanie nehnuteľnosti finančné nároky neuplatňuje. Okolnosť, že vlastníkom pozemku zaťaženého stavbou vo vlastníctve iného sa v rozhodnej dobe o svoje vlastníctvo hospodárne nestaral, respektíve, že sa nedomáhal ochrany svojho vlastnickeho práva právny poriadok nespája s právom vydržania bezodplatnosti výkonu práva povinným subjektom, ale so stratou vymáhania tohto práva v prípade vzniesenia námietky premlčania práva. Posúdenie, či medzi stranami vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia, závisí totiž len na plnení znakov skutkovej podstaty hmotnoprávnej normy (§451 a nasl. OZ).Predpokladom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva.

18. Za daného stavu veci žalovaný súdu prvej inštancie nedôvodne vytýka, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe poukázaním na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 120/2014, ktorého záver na danú vec nedopadá, pretože skutkový stav v tejto veci vychádza z vyriešenia právnej otázky, či uplatňovanie vydania bezdôvodného obohatenia v označenej veci je v rozpore s dobrými mravmi, ktorých vyhodnotenie vždy zohľadňuje osobitosti skutkového stavu konkrétnej veci. Záver krajského súdu o existencii neformálnej dohody medzi pôvodným vlastníkom pozemku a stavebníkom, ako aj o dlhodobom dobromyseľnom bezodplatnom užívaní pozemku stavebníkom a následným vydržaním tohto práva ako vecného bremena nebol podrobený prieskumu Ústavným súdom SR. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd k inštitútu dobrých mravov udáva, že aplikácia § 3 ods. 1 OZ je postupom výnimočným, pretože súd v takomto prípade nepriznáva právo, ktoré je inak dané právnym predpisom, a tým podstatným spôsobom zasahuje do princípu právnej istoty. Preto musia byť pre takéto právne posúdenie veci dané celkom mimoriadne dôvody. Tými, ale v podmienkach danej veci nemôže byť skutočnosť, že žalobca sa ochrany svojho vlastnickeho práva dlhodobo nedomáhal, a to za situácie, kedy je spravodlivé od žalovaného žiadať, aby si právny stav užívania pozemku pod stavbou overil priamo u jeho vlastníka v čase predchádzajúcom kúpe stavby do jeho vlastníctva. Žalovaný svoju právnu argumentáciu podporil rozhodnutiami z iných právoplatne skončených vecí o kolízii práv vlastníka pozemku a vlastníka stavby, k čomu ale odvolací súd prednáša, že favorizácia inej právoplatne skončenej veci, pokiaľ táto nebola predmetom vecného prieskumu Najvyšším súdom SR, respektíve publikovaná v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR, alebo opakovane rozhodnutá vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu nezodpovedá princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutia inštančne rovnocenných súdov nemajú faktickú záväznosť pre iné - podobné prípady prejednávané súdmi.

19. K námietke žalovaného, že vzhľadom na nemožnosť využitia pozemku na iný účel, sa jedná o pozemok neprenajateľný na trhu v podmienkach voľnej súťaže, a preto výška bezdôvodného obohatenia nemohla dosiahnuť všeobecnú hodnotu nájmu pozemku odvolací súd udáva, že výška bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v užívaní pozemku bez právneho dôvodu (úžitková hodnota pozemku je konzumovaná tým, že je na pozemku postavená stavba) zodpovedá peňažnej istine, ktorá zodpovedá istinám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie obdobných nehnuteľností, spravidla práve formou nájmu. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri stanovení istiny obohatenia vychádzal zo znaleckého posudku N.. T. X., ktorá vyčíslila všeobecnú hodnotu nájmu sporného pozemku za rozhodné obdobie. Na to, aby došlo k inému odbornému posúdeniu výšky obohatenia, ako sa bránil žalovaný, bolo jeho povinnosťou navrhnúť a predložiť taký odborný dôkaz, ktorý by na odbornej úrovni zvrátil záver, ktorý k veci ustálila znalkyňa N.. T. X.B.. Žalovaný však týmto spôsobom svoju obranu dôkazne neobhájil. Rovnako nie je možné súhlasiť ani s námietkou žalovaného, že žalobca si uplatňuje len zodpovednostný nárok, bez toho, aby sa domáhal vyriešenia právneho stavu odlišného vlastníctva pozemku a stavby na nej postavenej. Predmetná námietka by mohla obstať v prípade, ak by takýto stav spočíval v protiprávnosti výkonu práva žalovaným, ako vlastníkom stavby (neoprávnená stavba), avšak rozhodnutie v danej veci nie je založené na takomto závere. Právnym základom súdnej veci je konkurencia dvoch rovnocenných legitímnych vlastníckych práv, vlastnickeho práva k pozemku a vlastnickeho práva k stavbe oprávnene postavenej na tomto pozemku.

20. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že žalovaný neopodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci vo vzťahu k zodpovednosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku žalobcu umiestnením stavby na tomto pozemku a určení jeho výšky. Žalovanému je možné prisvedčiť len v tom, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so všetkými, pre rozhodnutie vo veci podstatnými námietkami, ktoré predniesol v rámci procesnej obrany, avšak toto pochybenie nemalo vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku z pohľadu odvolacích námietok žalovaného a odvolací súd sa s touto námietkou v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentačne vysporiadal.

21. Žalobca namieta záver súdu prvej inštancie o premlčaní práva s použitím argumentácie, že v prejednávanej veci by malo byť aplikované ustanovenie Občianskeho zákonníka o desaťročnej premlčacej dobe, pretože žalovaný získal plnenie na úkor žalobcu úmyselne. Predmetná argumentáciu, však nemá oporu vo výsledkoch dokazovania.

22. Podľa § 107 ods. 1 Obč. zák. sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia sa najneskôr právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

23. Pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovená dvojaká, kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna. Tieto dve premlčacie doby počínajú, bežia a končia nezávisle na sebe. Subjektívne premlčacia doba je kratšia - dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná a to u neúmyselného a nedbanlivostného bezdôvodného obohatenia, alebo desaťročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Pre vzájomný vzťah subjektívnej a objektívnej premlčacej doby platí, že ak skončí beh jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte beží druhá premlčacia doba. Ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt a je vznesená námietka premlčania, nemožno právo priznať. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia je rozhodný okamih, keď sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, pričom nie je podstatné, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. Touto vedomosťou ustanovenie § 107 ods. 1 Obč. zák. nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale len skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Pre stanovenie začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 2 Obč. zák. je rozhodujúci okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne (fakticky) vzniklo. Inak povedané, aby bolo možné uvažovať o premlčaní práva, musí toto právo najprv vzniknúť. Okamihom, od ktorého sa začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby odvíja, je teda okamih vzniku zodpovednostného vzťahu z bezdôvodného obohatenia, a to bez zreteľa na to, či oprávnený subjekt o svojom práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vedel alebo nie. Vznik bezdôvodného obohatenia je spájaný so súčasným vznikom záväzku, na základe ktorého je povinný ten, kto sa obohatil, vydať predmet obohatenia, a zároveň ten, na ktorého úkor sa tak stalo, je oprávnený požadovať vydanie všetkého, o čo sa povinný obohatil. Predpokladom stanovenia počiatku objektívnej premlčacej doby je v prvom rade kladná odpoveď na otázku, či bezdôvodné obohatenie vzniklo, a na ňu nadväzujúce záver, kedy sa tak stalo. Bezdôvodné obohatenie spočívajúce v plnení bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia, čo v podmienkach skúmanej veci znamená dňom nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaným k stavbe - administratívnej budove. Vzhľadom na to, že Občiansky zákonník, ani iný občianskoprávny predpis pojem a podstatu úmyselného konania nevymedzuje, vychádza sa v právnej teórii z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v Trestnom zákone. Právna teória vychádzajúca z Trestného zákona rozlišuje podľa prítomnosti rozumového (intelektuálneho) a voľného (určovacieho) prvku medzi úmyselným konaním a konaním z nedbanlivosti. V oboch prípadoch je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil, o tom, že svojím konaním získava (úmysel priamy) alebo získat' môže (úmysel nepriamy) hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria.

24. Úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť nie je možné odvodiť len z toho, že vedel, že je vlastníkom stavby, ktorá stojí na pozemku, ktorý nie je v jeho vlastníctve. Pre účely úmyselného bezdôvodného obohatenia by bolo potrebné preukázať existenciu vedomosti žalovaného v čase, kedy stavbu kúpil, že skutočne vedel alebo minimálne bol uzrozumený s tým, že užívaním stavby na pozemku žalobcu sa bezdôvodne obohacuje. V priebehu konania však vedomosť žalovaného o tom, že môže získať bezdôvodné obohatenie, a že s týmto následkom svojho konania bol uzrozumený, nebola žalobcom, ktorého zťažovalo dôkazné bremeno, preukázaná. Z dokazovania totiž k času nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného k stavbe vyplynula nečinnosť žalobcu, ktorý si dovtedy voči jeho právnomu predchodcovi a následne dlhodobo aj voči žalovanému náhradu za obmedzenie

svojho vlastníckeho práva neuplatňoval a tým vyvolal zdanie bezodplatnosti konkurencie vlastníckych práv. Súd prvej inštancie preto nepochybil, ak za takejto skutkovej situácie dospel k záveru, že správanie žalovaného nenasvedčuje tomu, že by sa chcel už od začiatku na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť, a že v danom prípade nie je dôvod pre stanovenie desaťročnej objektívnej premlčacej doby, ale objektívna premlčacia doba je trojročná, a odvolací súd sa s týmto záverom plne stotožnil.

25. Odvolací súd však nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o ustálení omeškania žalovaného s plnením dňom, kedy sa žalovaný oboznámil so skutočnou výškou plnenia v rámci súdneho dokazovania. Bezodvodné obohatenie predstavuje záväzkový právny vzťah, z ktorého pohľadávka vzniká tomu, na úkor koho sa iný bezdôvodne obohatil a dlh tomu, kto obohatenie získal a to k momentu vzniku bezdôvodného obohatenia. Bezodvodné obohatenie patrí medzi nároky, pri ktorých nie je zákonnou úpravou stanovená splatnosť pohľadávok vzniknutých z tohto právneho titulu. Ak splatnosť nie je určená ani dohodou účastníkov, považuje sa za deň splatnosti deň nasledujúci po dni, keď bol dlžník veriteľom vyzvaný k plneniu (§ 563 Obč. Zák.). Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by pred začatím súdneho konania bol žalovaný žalobcom na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vyzvaný. Preto za výzvu na plnenie je potrebné považovať žalobu v danej veci. Splatnosť pohľadávky ale nemohla nastať momentom doručenia žaloby súdu, ako to tvrdí žalobca. Výzva na plnenie je v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka hmotnoprávnym úkonom, a preto sa nárok žalobcu mohol stať splatným až dorúčením žaloby žalovanému, t. j. dňa 4.5.2015 (č. I. spisu - 69), nasledujúci deň mal žalovaný plniť a do omeškania sa dostal 6.5.2015. Výška žalobcom uplatneného úroku z omeškania 5,05% ročne neprekračuje najvyššiu prípustnú sadzbu úroku z omeškania, ktorú v rozhodnom období od 7.3.2013 do 31.12.2014, mohol za omeškание žalovaného s plnením žalobca podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s ustanovením § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. v znení účinnom od 1.2.2013 od žalovaného požadovať.

26. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 17.316,15 eur postupom podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne správny potvrdil a vo výroku, ktorým uložil žalovanému zaplatiť príslušenstvo istiny rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 388 CSP zmenil tak, že úrok z omeškania v sadzbe 5,05% ročne uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi z priznanej istiny 17.316,15 eur od 6.5.2015 do zaplatenia.

27. Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu nevyžadovalo potrebu doplnenia prípadne zopakovania dokazovania na pojednávaní, nakoľko súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu (t. j. potrebnom pre rozhodnutie) zistil skutkový stav veci. Podľa § 384 CSP odvolací súd zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu sám iba vtedy, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V danej veci však odvolací súd nebol názoru, že by súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd pri svojom rozhodnutí tak vychádzal iba zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie

28. Zmena napadnutého rozsudku v časti príslušenstva priznanej istiny neovplyvnila úspech strán sporu v jeho vecnom základe, vo vzťahu ku ktorému boli obidve strany konania neúspešné aj so svojim odvolaním. Preto odvolací súd o nároku na náhradu trov konania (celého) rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a § 256 ods. 1 CSP. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplatenia istiny 110.220,79 eur a úspešný bol v časti priznanej istiny 17.316,15 eur, čomu zodpovedá úspech 15,71%. Úspech žalovaného potom o 68,58 % (84,29%-úspech žalovaného mínus 15,71%-úspech žalobcu) prevýšil úspech žalobcu a v tomto rozsahu potom žalovanému patrí nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. V zmysle § 262 odsek 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).